

GRANKULLA STADS KONCERNDIRREKTIV

KAUNIAISTEN KAUPUNKI **GRANKULLA STAD**

Stadsfullmäktige godkänt 14.6.2021 § 39

Innehåll

1. Koncerndirektivets syfte och mål	2
2. Koncerndirektivets tillämpningsområde	2
3. Behandling och godkännande av koncerndirektivet	2
4. Koncerndirektivets bindande karaktär	2
5. Koncernstyrning och koncernledning.....	3
5.1 Koncernledning.....	3
5.2 Uppgifter hos stadens centrala myndigheter.....	3
5.3 Koncernens interna tjänster	4
6. Styrning av koncernens ekonomi	4
6.1 Ekonomistyrning.....	4
6.2 Borgen	5
7. Stadens förtroendevaldas rätt till upplysningar	5
8. Inhämtande av ägarens åsikt innan betydande åtgärder vidtas	5
9. God förvaltnings- och ledningssed i sammanslutningar som hör till stadskoncernen.....	6
9.1 Arvoden och belöning.....	6
9.2 Koncernrevision, tillsyn och rapportering	6
9.3 Principer för att motarbeta mutor och grå ekonomi	8
9.4 Dataskydd, tystnadsplikt och offentlighet av dokument	8
9.5 Ansvarsförsäkringar	9
10. Informationsförmedling av ärenden som gäller koncernen.....	9
11. Koncerndirektivets ikraftträdande	9

1. Koncerndirektivets syfte och mål

Genom koncerndirektivet skapar staden i enlighet med sina mål ramar för ägarstyrningen framför allt för sammanslutningar som hör till stadskoncernen.

Koncerndirektivet har som syfte att förenhetliga styrningen av sammanslutningarna, öka transparensen i verksamheten, förbättra kvaliteten på den information staden får av sammanslutningarna och effektivera informationsförmedlingen. Med koncerndirektivet eftersträvar man också att effektivera förutsättningarna för stadskoncernens ledning så att stadskoncernen och stadens övriga verksamhet kan ledas som en helhet med enhetliga principer och iakttagande av stadskoncernens intresse som helhet.

I koncerndirektivet fastställs hur styrningen, uppföljningen, rapporteringen och tillsynen av dottersammanslutningarna ordnas. Med koncerndirektivet ger staden verksamhetsanvisningar och fastställer principer på koncernnivå och specificerar stadens och stadsstyrelsens ställning som koncernledning.

2. Koncerndirektivets tillämpningsområde

Koncerndirektivet gäller staden och dess dottersammanslutningar. Som dottersammanslutning betraktas ett aktiebolag, en stiftelse eller annat sådant samfund där kommunen har i 1 kapitlet 5 § i bokföringslagen avsett bestämmande inflytande. Staden bildar med sina dottersammanslutningar stadskoncernen.

Koncerndirektivet med bilagor ska behandlas vid dottersammanslutningens bolagsstämma eller i motsvarande organ, med vars beslut sammanslutningen binder sig att iaktta koncerndirektivet. Koncerndirektivet med bilagor ska behandlas också i dottersammanslutningens styrelse. I anslutning till nästa uppdatering av bolagsordningen ska det skrivas in i sammanslutningarnas bolagsordningar att de är skyldiga att iaktta det givna koncerndirektivet.

3. Behandling och godkännande av koncerndirektivet

Stadsfullmäktige ska fatta beslut om de centrala målen för kommunens och kommunkoncernens verksamhet och ekonomi samt om principerna för koncernstyrningen. Stadsfullmäktige godkänner koncerndirektivet.

Koncerndirektivet ska föras till dottersammanslutningens bolagsstämma för godkännande, eller till motsvarande förvaltningsorgan då bolagsformen är något annat än aktiebolag. Koncerndirektivet föras också till intressentsammanslutningens förvaltningsorgan för behandling så att förvaltningsorganet antecknar koncerndirektivet åtminstone för kännedom.

Stadsstyrelsen leder stadens verksamhet och ekonomi, avger utlåtanden till samkommuner om deras ekonomiplaner och definierar verksamhetssätt för att styra koncernsammanslutningarnas verksamhet med koncerndirektivet. Stadsstyrelsen utser representanterna till kommunkoncernens förvaltningsorgan och deras revisorer samt ger anvisningar om hur staden ska ta ställning till ärenden som ska behandlas i enlighet med stadens förvaltningsstadga.

4. Koncerndirektivets bindande karaktär

Dottersammanslutningarna följer koncerndirektivet som godkänns i stadskoncernen, om inte annat följer av den lagstiftning som gäller dottersammanslutningen, bolagsordningen, avtal eller andra bestämmelser.

När staden utövar ägarstyrning ska den beakta principerna för jämlikt bemötande av sammanslutningens ägare som ingår i lagstiftningen om respektive sammanslutning. Ägarstyrningen får inte skötas så att beslut eller åtgärder av sammanslutningen förorsakar någon av sammanslutningens ägare eller någon annan obefogad fördel på bekostnad av sammanslutningen eller sammanslutningens andra ägare (likställighetsprincipen).

Ifall sammanslutningens ledning, representant vid bolagsstämman eller annan enskild person som erhållit koncerndirektivet anser att hen inte kan iaktta direktivet med hänvisning till att det är lagstridigt eller står i konflikt med sammanslutningens intresse, ska hen omedelbart skriftligen anmäla detta och sin avsikt att inte iaktta koncerndirektivet till stadsdirektören eller stadsstyrelsen. I meddelandet ska ingå motiveringar varför anmälaren anser att direktivet är lagstridigt eller står i konflikt med sammanslutningens intresse.

Koncerndirektivet ändrar inte den rättsliga ställningen eller ansvaret hos ledningen för en dottersammanslutning, en intressesammanslutning eller en samkommun.

5. Koncernstyrning och koncernledning

5.1 Koncernledning

Stadens koncernledning består av stadsstyrelsen och stadsdirektören.

5.2 Uppgifter hos stadens centrala myndigheter

Uppgifter och befogenheter hos stadens centrala myndigheter vid koncernstyrningen:

Stadsfullmäktige

- svarar för stadens verksamhet och ekonomi, utövar stadens beslutanderätt och delegerar beslutanderätt genom bestämmelser i förvaltningsstadgan,
- fattar enligt kommunallagen beslut om bl.a. kommunstrategin, förvaltningsstadgan, budgeten och ekonomiplanen, principerna för ägarstyrningen och koncerndirektivet, de mål för verksamheten och ekonomin som sätts upp för affärsverk.

Stadsstyrelsen

- ansvarar för utvecklingen och genomförandet av ägarpolitiken och ägarstyrningen samt organiserar koncernledningen och koncerntillsynen,
- bevakar stadens intressen i olika myndigheter och samfund,
- utnämner medlemmar till samkommuners, bolags och övriga samfunds och stiftelsers förvaltningsorgan i de fall där staden enligt respektive bestämmelser eller avtal har rätt till detta samt ger anvisningar om stadens ståndpunkt i de ärenden som behandlas.

Stadsdirektören

- ansvarar för den allmänna ledningen av stadskoncernens verksamhet och ekonomi,

- följer förvaltningen och verksamheten i de samkommuner, bolag och andra samarbetsorgan som staden är ägare eller medlem i, samt ser till att stadens representanter ges behövliga instruktioner,
- deltar i eller utser stadens representant till olika ovan nämnda samkommuns- och bolagsstämmor och ger stadens representant anvisningar om stadens ståndpunkt i de ärenden som behandlas, om inte stadsdirektören anser att ärendenas natur kräver att anvisningarna ges av stadsstyrelsen eller att detta på grund av lagen eller någon annan föreskrift är nödvändigt.

Sektordirektören

- följer inom sin sektor upp hur stadens ägarpolitik utfaller och rapporterar vid behov till stadsstyrelsen eller stadsdirektören,
- hjälper stadens representanter att förbereda ärenden inom sin sektor,
- följer inom sin sektor upp hur stadskoncernen och koncerndirektivet fungerar och ger vid behov stadsstyrelsen eller stadsdirektören förslag till utveckling av koncernstrukturen och koncerndirektivet.

Stadens representant

- rapporterar om verksamheten i de sammanslutningar där hen representerar staden. Rapportering sker till de tjänsteinnehavare som är ansvariga för ledningen av verksamheten ifråga och vars uppgift är att rapportera vidare till stadsstyrelsen eller utskotten.

5.3 Koncernens interna tjänster

Stadens allmänna förvaltning ansvarar för samordnandet av de förtroendevaldas och förtroendeorganens arbetsförutsättningar samt för förvaltningen och ekonomin i praktiken.

6. Styrning av koncernens ekonomi

6.1 Ekonomistyrning

Stadskoncernens räkenskapsperiod är ett kalenderår. Sammanslutningarna upprättar sitt bokslut på ett enhetligt sätt så att koncernbokslutet kan upprättas från boksluten. Stadens ekonomiförvaltning utfärdar vid behov separata anvisningar om hur bokföringen ordnas och hur bokslutet upprättas. Grankulla stads revisionsutskott har rätt att få uppgifter från koncernledningen om dottersammanslutningens verksamhet för att bedöma om de mål som fastställts av stadsfullmäktige har uppnåtts.

Dottersammanslutningen följer koncernledningens anvisningar och tidsscheman vid upprättandet av budget och bokslut samt i delårsrapportering och revision. Dottersammanslutningen rapporterar till koncernledningen om uppnåendet av de uppsatta målen, verksamhetens resultat och utvecklingen av den ekonomiska ställningen samt de faktorer som väsentligt påverkar verksamhetens hållbarhet och utvecklingen av tillgångarnas värde.

Dottersammanslutningarna sköter sin finansiering och riskhantering oberoende, såvida inte stadsfullmäktige beslutar något annat för enskilda sammanslutningar. Inom koncernens finansieringsförsörjning kan dock stadens övergripande goda kreditvärdighet samt andra möjliga volymfördelar utnyttjas .

Eventuella kassaöverskott från sammanslutningar i stadskoncernen bör placeras på ett säkert och inkomstbringande sätt så att koncernsammanslutningens likviditet är tillräcklig.

Avskrivningsplan

Det är ändamålsenligt att staden och de stadsägda dotterbolagen har sinsemellan enhetliga avskrivningsplaner. Avskrivningarna beräknas i tillämpliga delar i enlighet med principerna för planerliga avskrivningar som godkänts av Grankullas stadsstyrelse. I de bokslutsuppgifter som ska lämnas för stadens verksamhetsberättelse ingår även koncernsammanslutningarnas egna redogörelser för organiseringen av den interna kontrollen samt en bedömning av de mest betydande riskerna. De uppgifter som lämnas ska ha behandlats av sammanslutningens styrelse.

6.2 Borgen

Staden kan bevilja lån, borgen eller annan säkerhet i enlighet med kommunallagen och annan lagstiftning. Ingen borgensprovision tas ut av dotterbolag som staden äger till fullo.

7. Stadens förtroendevaldas rätt till upplysningar

En förtroendevald har enligt kommunallagen rätt att få information.

8. Inhämtnade av ägarens åsikt innan betydande åtgärder vidtas

Dottersammanslutningen ska på förhand inhämta koncernledningens samtycke till följande frågor:

- betydande utvidgning av affärsverksamhet eller betydande investering
- ändring av samfundets verksamhetsidé, verksamhet eller juridiska struktur
- försäljning av egendom, affärsverksamhet eller en betydande del av den
- ändringar i bolagsordningen och i stadgarna eller annan motsvarande handling
- aktieemission eller annan betydande ändring av kapitalstrukturen
- betydande upplåning eller ställande av borgen för egen eller annans skuld
- fusion, uppdelning, konkurs, ansökan om försättande i likvidation eller motsvarande bolagsarrangemang
- bildande av ett dotterbolag och delägarskap i en annan sammanslutning
- ingående av betydande avtal eller motsvarande, som inom stadskoncernen leder till att det uppstår ett betydande ansvar
- betydande personalpolitiskt ärende
- val av styrelsemedlem
- val av verkställande direktör och avtal med den verkställande direktören*
- val av revisorer
- beslut som inverkar betydande på bolagets eller sammanslutningens resultat eller riskställning
- väsentlig ändring av redovisningsprincipen
- annat betydande ärende med tanke på bolaget eller huvudägaren

** I detta dokument avses med verkställande direktör disponenten, chefredaktören eller annan liknande person som operativt leder den ifrågavarande dottersammanslutningen.*

Dottersammanslutningen bör redan i beredningsskedet inhämta ägarens, dvs. Grankulla stads, åsikt innan sammanslutningen fattar beslut i ett betydande ärende. Dottersammanslutningens verkställande direktör/styrelseordförande eller styrelsen har skyldighet att inhämta ägarens åsikt. Styrelsens ordförande i dottersammanslutningen eller stadens representant i dottersammanslutningen har skyldighet att övervaka att ägarens åsikt har inhämtats och att den införs i protokollet för sammanträdet ifråga.

Inhämtandet av ägarens åsikt på förhand ändrar inte den rättsliga ställningen och ansvaret hos ledningen för en dottersammanslutning. Bolagets styrelse och operativa ledning bär alltid ansvaret för sina beslut.

Ifall beslut fattas i strid med stadens åsikt i en fråga som att ägarens åsikt inhämtas på förhand har staden möjlighet att separat överväga eventuella fortsatta åtgärder i anslutning till detta.

9. God förvaltnings- och ledningssed i sammanslutningar som hör till stadskoncernen

9.1 Arvoden och belöning

Vid bolagsstämman fattas beslut om styrelsemedlemmarnas mötes- och årsarvoden i enlighet med bestämningsgrunderna som godkänts av koncernledningen. Styrelsemedlemmarna erhåller ett mötesarvode enligt stadens arvodesstadga för förtroendevalda och med tillämpning av de bestämmelser som gäller utskott, och revisorn får ersättning enligt avtalsenlig faktura. Styrelsemedlemmar kan inte vara delaktiga i sammanslutningens resultatlönesystem eller andra motsvarande system.

9.2 Koncernrevision, tillsyn och rapportering

Intern kontroll och riskhantering

Intern kontroll och riskhantering verkställs i enlighet med de anvisningar för intern kontroll och riskhantering som stadsstyrelsens har godkänt och som ska behandlas i sammanslutningens styrelse. Sammanslutningen ska se till att intern kontroll och riskhantering verkställs och upprätthålls samt säkra att de fungerar.

Sammanslutningens styrelse ska i verksamhetsberättelsen redogöra för de utvecklingsbehov för intern kontroll samt för de mest betydande riskerna och osäkerhetsfaktorerna som kommit till styrelsens kännedom.

Det åligger revisionsutskottet, som tillsätts av fullmäktige, att samordna revisionen för staden och dess dottersammanslutningar. Revisionsutskottet utvärderar verkställandet av de operativa och ekonomiska mål som fullmäktige fastställt för staden och dess dottersammanslutningar.

Koncerntillsyn

Stadskoncernens tillsyn liknar till sin karaktär stadens interna kontroll. Koncernledningen svarar för koncerntillsynen. Koncernledningen kan ta hjälp av sektorledningen med koncerntillsynen. Målområdena för koncerntillsynen är särskilt uppföljning, analys och rapportering av koncernsammanslutningarnas verksamhetsresultat och ekonomiska läge.

Intern revision

Om det finns ett grundat behov av intern revision, till exempel på grund av affärsverksamhetens natur, art eller omfattning, ska styrelsen ordna internrevisionstjänster eller inrätta en separat internrevisionsfunktion i dottersammanslutningen för att bedöma om kontrollen och riskhanteringen är tillräckliga och ändamålsenliga.

Verksamhetsprinciperna för koncerntillsyn

Sammanslutningens styrelse ska fastställa verksamhetsprinciperna för intern kontroll. Styrelsen ska se till att intern kontroll och riskhantering verkställs och upprätthålls på ett adekvat och effektivt sätt samt säkra att de fungerar.

Stadens koncernledning svarar för koncerntillsynen.

Revision

Stadens revisionssamfund fungerar också som revisionsamfund för de dottersammanslutningar som hör till stadskoncernen. På detta sätt upprätthålls koncerngemenskapen i stadens kommunala revision. Revisionen av dottersammanslutningarna ger koncernledningen upplysningar om stadskoncernens styrkor, svagheter och risker samt om effektiviteten i koncernstyrningen.

Om revisorn har framfört till styrelsen, verkställande direktören eller någon annan ansvarsskyldig en anmärkning om frågor som inte framförs i revisionsberättelsen utan i revisionsprotokollet, ska anmärkningarna föras in i styrelsens protokoll och protokollet lämnas till stadens koncernledning för kännedom.

Sammanslutningen ska i verksamhetsberättelsen eller i motsvarande berättelse uppge revisorns arvoden för räkenskapsperioden. Om revisorn har erhållit arvoden för tjänster som inte ansluter till revisionen, ska dessa arvoden uppges separat.

Revisionsutskottets uppgifter i koncernrevisionen

Revisionsutskottet sköter revisionen av förvaltningen och ekonomin för hela stadskoncernen, dvs. hanterar konkurrensutsättningen av revisionstjänster för hela stadskoncernen.

Revisionsutskottets rätt att få uppgifter om dottersammanslutningarna begränsas sig till rapportering enligt koncerndirektivet och de uppgifter om dottersammanslutningarna som de ovan nämnda ansvariga personerna får fram i sitt tillsynsuppdrag. Revisionsutskottet eller en enskild ledamot i utskottet har däremot inte rätt att få uppgifter eller handlingar till påseende direkt från dottersammanslutningarnas organ eller ansvariga personer.

Rapportering

Sammanslutningens styrelse ska se till att sammanslutningen har en regelbunden rapportering om uppnåendet av målsättningarna och om verksamheten, som står i proportion till affärsverksamhetens natur och omfattning.

Dottersammanslutningarna är skyldiga att rapportera om uppnåendet av verksamhets- och ekonomiska mål vid upprättandet av bokslutet. Risker som sannolikt realiserar ska omedelbart rapporteras till koncernledningen.

Bokslutet

Koncernsammanslutningarnas räkenskapsperiod ska motsvara ett kalenderår. Avvikelser i stadens och de andra koncernsammanslutningarnas räkenskaper ska korrigeras så att de blir enhetliga till sina benämningar, så att boksluten kan förenas.

I alla sammanslutningar som hör till stadskoncernen följs i bokföringen och bokslutet bokförings- och bokslutsprinciperna i bokföringslagen, tillämplig associationsrättslig lagstiftning, koncernbestämmelserna i kommunallagen samt god bokföringssed.

För upprättandet av koncernbokslutet ska dottersammanslutningarna lämna in följande dokument senast vid utgången av februari:

- bokslutshandlingar, inklusive resultaträkning, balansräkning, noter till resultat- och balansräkning
- jämförelsen av budgetens utfall
- verksamhetsberättelse, inklusive uppgifter om centrala händelser under och efter räkenskapsperioden, en uppskattning av sannolik framtida utveckling, en redogörelse för omfattningen av forskning och utveckling, en bedömning av de mest betydande riskerna och osäkerhetsfaktorerna, en bedömning av företagets ekonomiska ställning och resultat samt styrelsens förslag till åtgärder beträffande resultatet.
- revisionsberättelse
- nyckeltalsjämförelser på helhetsnivån av lönsamhet, likviditet och soliditet (ifall dessa inte ingår i verksamhetsberättelsen) jämförelser av hur produktionens kvantitet, kvalitet och andra verksamhetsmål har utfallit (ifall dessa inte ingår i verksamhetsberättelsen) När det gäller fastighetsbolag ska i verksamhetsberättelsen också anges de mest centrala och viktiga åtgärderna och planerna relaterade till underhållet av byggnaden och deras ekonomiska påföljder.

9.3 Principer för att motarbeta mutor och grå ekonomi

Dottersammanslutningen ska följa god affärssed vad gäller traktering och annan gästfrihet som erbjuds eller tas emot. Dottersammanslutningar ska följa de etiska riktlinjer som godkänts av stadsstyrelsen samt anvisningarna om att ta emot gästfrihet och att representera staden. Dottersammanslutningen ska till tillämpliga delar iaktta stadens anvisningar om resor som bekostas av utomstående och om att ge och ta emot andra ekonomiska fördelar. Leverantörernas bakgrund ska kontrolleras då varor och tjänster köps. Dottersammanslutningarna ger inget ekonomiskt stöd till politisk verksamhet.

9.4 Dataskydd, tystnadsplikt och offentlighet av dokument

En medlem i dottersammanslutningens styrelse, verkställande direktören, koncernförvaltningens representant eller annan tjänsteinnehavare i staden får inte avslöja för utomstående något som omfattas av dottersammanslutningens affärshemlighet.

Information om affärshemlighet som man fått inom dottersammanslutningen får inte orättmätigt användas eller tillkännages för att skaffa sig själv eller någon annan fördel eller för att skada en annan.

En styrelsemedlem, den verkställande direktören och koncernförvaltningens representant ska dessutom förvara sina dokument och annan information omsorgsfullt och så att utomstående inte har tillgång till uppgifter som räknas som affärshemlighet. Också vid förstörelse av handlingar ska ovan nämnda personer handla så att utomstående inte har tillgång till uppgifter som räknas som affärshemlighet.

9.5 Ansvarsförsäkringar

Dottersammanslutningen ska ha en tillräcklig ansvarsförsäkring för styrelsemedlemmarna och den verkställande direktören, ifall det är motiverat med tanke på att skydda sig för risker.

10. Informationsförmedling av ärenden som gäller koncernen

Enligt 29 § i kommunallagen ska staden på lämpligt sätt informera sina invånare om en sammanslutnings eller stiftelses verksamhet, när denna utför en kommunal uppgift. För information ska sammanslutningen eller stiftelsen tillhandahålla den tjänsteinnehavare som ansvarar för informationen uppgifter enligt instruktionerna från tjänsteinnehavaren. Innan uppgifterna överläts ska sammanslutningen eller stiftelsen bedöma om uppgifterna kan överlåtas utan att försaka sammanslutningen skada.

Styrelsen och verkställande direktören ansvarar för sammanslutningens del för informationen som gäller sammanslutningen och stadsstyrelsen och stadsdirektören för stadens del. Sammanslutningens kommunikation ska stöda de mål och den verksamhetspolitik som koncernen ställt upp. Stadens allmänna kommunikationsprinciper samt offentlighets- och sekretessbestämmelser ska beaktas när man informerar och tillhandahåller information i ärenden som berör sammanslutningen.

En förtroendevald har enligt kommunallagen och offentlighetslagen rätt att få information av stadens myndigheter.

11. Koncerndirektivets ikraftträdande

Detta koncerndirektiv träder i kraft 1.8.2021.